

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Priellovej a JUDr. Gabriely Mederovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. D. Ď.**, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu P. G., I., a. s. „v konkurze“, L., IČO: X., proti žalovaným: **1/ T. F., s. r. o., G.**, IČO: X., zast. advokátom JUDr. O. C., K., s. r. o., K., **2/ T. E., s. r. o., J.**, IČO: X., o **určenie pravosti pohľadávky**, o odvolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. mája 2011, č. k. 35 Cbi 11/2007-Pu-179, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. mája 2011, č. k. 35 Cbi 11/2007-Pu-179 v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

Odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. mája 2011, č. k. 35 Cbi 11/2007-Pu-179 v napadnutej zamietajúcej časti **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom určil, že pohľadávka žalovaného 1/ vo výške 4 210 985,46 eur nie je pravá a bola správkyňou konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní 14. 02. 2007 popretá dôvodne čo do právneho dôvodu výšky a poradia. Proti žalovanému 2/ súd žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia vyplýva, že žalobkyňa sa predmetnou žalobou domáha určenia, že pohľadávka žalovaného 1/ vo výške 4 210 985,46 eur nie je pravá a pohľadávka žalovaného 2/ vo výške 4 708 689,33 eur nie je pravá, na skutkovom základe, že obidvaja veritelia si prihlásili do konkurzného konania úpadcu pohľadávku z toho istého právneho dôvodu, a to konkrétne zo zmenky vytavenej úpadcom 15. 09. 1998 v Bratislave, splatnej 30. 07. 1999, indosovanej na rad P., a. s. Bratislava. Žalobkyňa tvrdila, že 20. 12. 2001 bol vyhlásený konkurz na dlžníka P. G., I. a. s. Bratislava. Žalovaný 1/ si konkurznou prihláškou 28. 06. 2004 prihlásil vykonateľnú pohľadávku zo zmenky a ako právny dôvod vzniku nároku označil zmenkovú pohľadávku spoločnosti B. I., a. s. Bratislava, vyplývajúcu zo zmenky vystavenej úpadcom 15. 09. 1998 v Bratislave, splatnej 30. 06. 1999, indosovanej na rad P., a. s. Bratislava. Zmluvou o prevode cenného papiera zo 07. 12. 2000 bola zmenková pohľadávka prevedená na spoločnosť G., s. r. o. P.. Žalovaný 1/ predložil správkyňi zmluvu o postúpení pohľadávky zo 14. 01. 2004 spísanú vo forme notárskej zápisnice, z ktorej odvodzuje svoje postavenie konkurzného veriteľa. Pôvodný konkurzný veriteľ spoločnosť G., s. r. o. P. zaslal oznámenie o zmene veriteľa pohľadávky na žalovaného 1/ do konkurzného súdneho spisu 14. 01. 2004. Žalovaný 2/ si prihlásil pohľadávku z tej istej zmenky a svoje postavenie konkurzného veriteľa odvodzoval od prihlášky právneho predchodcu G., s. r. o. P., ktorý si konkurznou prihláškou doručenou súdu 20. 02. 2002 prihlásil pohľadávku zo zmenky a príslušenstvo. Ako právny dôvod vzniku pohľadávky označil právny predchodca žalovaného 2/ postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky vystavenej úpadcom 15. 09. 1998 v Bratislave, splatnej 30. 06. 1999 na rad B. I., a. s. Bratislava, indosovanej na rad P., a. s. Bratislava. Zmluvou o prevode cenného papiera 07. 12. 2000 bola zmenková pohľadávka prevedená na spoločnosť G., s. r. o. P.. Žalovaný 2/ oznámil konkurznému súdu zmenu veriteľa pohľadávky 09. 11. 2004 a pripojil zmluvu o prevode cenného papiera z 22. 09. 2004 spísanou vo forme notárskej zápisnice, z ktorej odvodzuje svoje postavenie konkurzného veriteľa. Počas konkurzu bol vydaný 04. 07. 2000 rozsudok Krajského súdu

v Banskej Bystrici č. k. 2 Zm 43/99, ktorým súd ponechal v platnosti vydaný zmenkový platobný rozkaz 2 Zm 43/99 z 02. 02. 2000 aj voči právnomu nástupcovi žalobcu P., a. s., teda voči spoločnosti G., s. r. o. P.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 08. 07. 2002, z čoho vyplýva, že prihlásená pohľadávka je vykonateľná. Správkyňa konkurznej podstaty, ktorá na prieskumnom pojednávaní 14. 02. 2007 poprela pohľadávky obom žalovaným, je aktívne legitimovaná na podanie incidenčnej žaloby.

Súd dokazovaním zistil, že Krajský súd v Banskej Bystrici 20. 12. 2001 vyhlásil konkurz na úpadcu P. G., I., a. s., Bratislava a správkyňou konkurznej podstaty je žalobkyňa. Z originálu vlastnej zmenky vystavenej spoločnosťou R. Q., a. s. Bratislava 15. 09. 1998 na zmenkovú sumu 126 860 148 Sk (4 210 985,46 eur) na rad spoločnosti B. I., a. s., ktorú predložil žalovaný 2/ na pojednávaní, vyplýva, že zmenka splatná 20. 06. 1999 bola indosovaná spoločnosťou B. I., a. s. Bratislava na rad spoločnosti P., a. s. Bratislava, ktorá indosovala zmenku na G., s. r. o. P.. Následne spoločnosť G., s.r.o. Bratislava indosovala zmenku na T. E., s. r. o. Bratislava. Súd dospel k záveru, že žalovaný 2/ zmenku, z ktorej si odvodzuje právo v konkurznom konaní, predložil, svedčí mu neprerušovaný rad idosamentov a osvedčil svoj nárok prihlásený konkurznou prihláškou voči úpadcovi. Súd preto žalobu ako nedôvodnú voči nemu zamietol.

Vo vzťahu k žalovanému 1/ súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 24 K 323/00, ktorým nepripustil zámenu obchodnej spoločnosti T. F., s. r. o., Bratislava na miesto konkurzného veriteľa G., s. r. o. Pohronský Ruskov, ktoré potvrdil Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 6 Obo 164/2004 z 30. 09. 2004. Žalovaný 1/ odôvodňoval prihlásenú pohľadávku len od zmluvy o postúpení pohľadávok zo 14. 01. 2004, o ktorej súdy v iných rozhodnutiach vyslovili, že žalovaný 1/ nie je z nej vo vzťahu k prihlásenej pohľadávke vecne aktívne legitimovaný. Právny zástupca žalovaného 1/ pred súdom uviedol, že zmenku, na základe ktorej si uplatňuje svoju pohľadávku nemá k dispozícii a nemá vedomosť, že by ju žalovaný 1/ vlastnil. S poukazom na ustanovenie § 16 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. veta prvá, podľa ktorého, kto má zmenku v rukách platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankoindosament, súd žalobe voči žalovanému 1/ vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že žalobkyňa aj žalovaný 2/ mali vo veci čiastočný úspech.

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný 1/ s poukazom na prípustnosť odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O. s. p. Uviedol, že žalovaný 2/ získal zmenku zlomyseľne. Žalovaný 1/ konkurznou prihláškou prihlásil vykonateľnú pohľadávku vo výške 126 860 148 Sk, vlastníctvo ktorej je založené zmluvou o postúpení pohľadávky zo 14. 01. 2004, spísanej vo forme notárskej zápisnice. Platnosť tejto zmluvy o postúpení pohľadávky nebola nikdy spochybnená a nebol podaný návrh na určenie jej neplatnosti. Z tohto dôvodu pohľadávka žalovaného 1/ je nesporná. Čo sa týka tvrdenia žalovaného 2/, že je riadny majiteľom zmenkovej pohľadávky poukázal na čl. 1 § 16 ods. 1 zákona zmenkového a šekového a v tejto súvislosti uviedol, že žalovaný 2/ nadobudol zmenku na základe zmluvy o prevode cenného papiera z 22. 09. 2004 spísanej vo forme notárskej zápisnice, uzatvorenej so spoločnosťou G., s. r. o. Bratislava a žalovaným 2/. Zmluvou o prevode obchodného podielu z 10. 10. 2000 uzavretou medzi spoločnosťou P. H., a. s. Bratislava ako prevodcom a spoločnosťou T. L. A., I., T., K. ako nadobúdateľom bol prevedený 100% obchodný podiel spoločnosti G., s. r. o. Bratislava, z čoho vyplýva, že žalovaný 2/ a spoločnosť T. L. A. sú vzájomne prepojené spoločnosti osobou spoločníka T. L.. Žalovaný 2/ zmenku získal zlomyseľne a po tom ako spoločnosť T. L. A. nadobudla 100% obchodný podiel spoločnosti G., s. r. o. účelovo previedla zmenku na spoločnosť T. E., s. r. o. Bratislava. Z týchto dôvodov navrhol rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietne a určí, že prihlásená pohľadávka žalovaného 2/ bola žalobkyňou popretá dôvodne, čo do právneho dôvodu, výšky a poradia, prípadne rozsudok zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa sa k odvolaniu nevyjadrila. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že ho považuje za účelové a navrhol ho zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ proti výroku rozsudku, ktorým žalobe vyhovel, nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je určenie, že pohľadávka žalovaného 1/ vo výške 4 210 985,46 eur, prihlásená v konkurze vedenom vo veci úpadcu P. G., I., a. s. „v konkurze“ Bratislava nie je pravá.

Z obsahu spisu vyplýva, že právnym základom prihlásenej pohľadávky žalovaného 1/ je zmenka znejúca na zmenkovú sumu 126 860 148,- Sk, splatná 30. júna 1999, vystavená spoločnosťou R. Q., a. s. Banská Bystrica (po zmene obchodného mena P. G. I., a. s.) dňa 15. 09. 1998 v Bratislave na rad B. I., a. s., s doložkou „bez protestu“, indosovaná na rad spoločnosti P. a.s. Bratislava a následne na rad spoločnosti G. s.r.o. P.. Právo na zaplatenie zmenkovej sumy žalovaný 1/ odvodzuje zo zmluvy o postúpení zmenkovej pohľadávky uzavretej so spoločnosťou G. s. r. o. Bratislava dňa 14. 01. 2004.

Podľa čl. I § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Indosament treba napísať na zmenku alebo na list s ňou spojený (privesok). Musí ho podpísať indosant (kto zmenku rubopisom prevádza).

Podľa čl. 1 § 16 ods. 1 veta prvá ZZŠ, o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankoindosament.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že prevod práv zo zmenky predpokladá okrem dohody o prevode zmenky aj vyznačenie prevodu na zmenke prostredníctvom rubopisu ako aj odovzdanie zmenky nadobúdateľovi, ktorý sa stane majiteľom zmenky a tým aj veriteľom zo zmenky. Rubopis plní legitimačnú úlohu a jeho prostredníctvom je nový majiteľ zmenky legitimovaný ako jej riadny vlastník. Obsah zmenky musí jej vlastníka legitimovať k výkonu práv zo zmenky.

Žalovaný 1/ v konaní nepreukázal, že je vlastníkom predmetnej zmenky a teda osobou oprávnenou na výkon práv z nej vyplývajúcich. Zmluva o postúpení pohľadávky, uzavretá 14. 01. 2004 medzi žalovaným 1/ a spoločnosťou G., s. r. o. P., bez prevodu práv zo zmenky formou rubopisu vyznačeného na zmenke a bez jej odovzdania žalovanému 1/ nie je právnym úkonom, s ktorým citovaný zákon spája účinný prevod práv zo zmenky.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti ako vecne správny potvrdil.

Žalovaný 1/ podal odvolanie aj proti výroku rozsudku, ktorým súd zamietol žalobu voči žalovanému 2/.

Podľa § 201 veta prvá O. s. p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje.

Oprávnenie podať odvolanie chýba účastníkovi, ktorému výrokom rozhodnutia nebola spôsobená určitá ujma na jeho právach.

Výrokom rozhodnutia, ktorým súd rozhodol o samostatnom nároku žalobcu proti druhému účastníkovi, nebola žalovanému 1/ spôsobená ujma na jeho právach, a preto žalovaný 1/ nie je osobou oprávnenou podať odvolanie proti výroku rozhodnutia, ktorým súd proti žalovanému 2/ žalobu zamietol.

Z tohto dôvodu odvolací súd podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odvolanie žalovaného 1/ v tejto časti odmietol.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, trový odvolacieho konania nepriznal, pretože mu nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. októbra 2011

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková